

اصول گرایي ترامپیستی

مهرداد خدیر

معاون سردبیر

این که سینه چاکان مدعی مبارزه با آمریکا در مناظره های انتخاباتی و میزگردها چه از زبان کاندیداهای متبوع و چه کارشناسان منتسب، حاضر نیستند خروج دونالد ترامپ از برجام را تقبیح کنند و همچنان به حسن روحانی می تازند، لابد مصداق همان اخلاق است که از بام تا شام ادعا می کنند و صد اوسیمما ۶ مدیر ارشد ایرانی را که یکی شان چندی دیگر رئیس جمهوری ایران خواهد شد به رعایت آنها فرامی خواند.

هم در اولین مناظره تلویزیونی دوشنبه شب- و هم در میزگرد سیاسی شبکه سوم در روز سه شنبه که مسعود پزشکیان، محمدجواد ظریف را به عنوان برگ برنده با خود به همراه داشت اصول گرایی رادیکال ایرانی نشان داد تا حدی که همچنان بغض روحانی را در سینه دارد. شاید تا تکید مسعود پزشکیان بر این که به دنبال تشکیل دولت سوم روحانی نیست و یک بار هم گفت «من با روحانی چه کار دارم» دوشنبه شب و در مناظره قاضی زاده هاشمی و علیرضا زاکانی (دو کاندیدای احتمالا پوششی برای سعید جلیلی) و سه شنبه شب و در میزگرد سیاسی، فؤاد ایزدی را جسور کرد تا به حسن روحانی بتازند و تمام کاسه کوزه های خروج ترامپ را بر سر او بشکنند.

پزشکیان اگر چه به تشخیص خود از روحانی و دست کم دولت اول او خصوصاً سال های ۹۴ و ۹۵ و با توم تکرقمی دفاع شایسته نمی کند (شاید تا سیبل قرار نگیرد و آنان به هدف خود نرسند) اما ظریف حق مطلب را ادا کرد و اجازه نداد مدعیان به لاف گراف و ژاژ خالی ادامه دهند. با این حال جای این پرسش هم هست که چگونه است هر

تقدی به عملکرد ضعیف دولت مستقر فعلی که در تمام شاخص ها مشهود است جفا در حق رئیس فقید آن تلقی می شود ولی انگار هر چه علیه دولت هشت ساله روحانی بگویند عین صواب است و تازه ثواب آخروی هم بر آن مترتب است؟

کار به جایی رسیده که شهردار فعلی تهران که از امضاکنندگان مخالفت با واردات واکسن در اوج کرونا بوده به واردات واکسن در دولت مرحوم رئیسی می بالد و این یگانه افتخار او نیست بلکه به این هم می بالد که چینی ها بخشی از پول نفت ما را که ارزان تر خریداری کرده اند به عنوان پرداختی ایران در قرارداد وسایل حمل و نقل پذیرفته اند و همین را سرمایه گذاری خارجی توصیف می کند.

در باره مناظره اول و میزگرد سیاسی با حضور محمدجواد ظریف و مهدی سنایی در دو سوی او نکات بسیاری می توان یادآور شد که در یادداشت ها و تحلیل های دیگر آمده یا خواهد آمد. این نوشته اما برای آن است که داعیه های اخلاقی و ضد آمریکایی مدعیان را به چالش کشد و بپرسد چگونه می توان خرور خرور ادعا داشت و تا این حد برای تطهیر ترامپ و گناه کار جلوه دادن دیگران کوشید؟ وقتی پزشکیان با صراحت لپچه نهب زد «اگر برجام بد است چرا آن را پاره و ملغا نمی کنید؟» فؤاد ایزدی از لزوم وفاداری به عهد گفت و این که قراردادی است که نمی توان از آن شانه خالی کرد.

هر چند اگر به خبر و مصلحت و منفعت عمومی می اندیشیدند پس از راه یابی بیلدن به کاخ سفید با مصوبه ۱۱ آذر ۱۳۹۹ نباید مانع احیای برجام می شدند که خود قسه بر عهده ای است و ظریف گفت اسرائیل با تازور مهندس فخری زاده و در داخل هم افرادی مانع شدند. این نکات را البته هم از زبان پزشکیان و هم ظریف و هم سنایی کامیاب شنیدیم و آنچه مغفول مانده و به آن کمتر پرداخته شده حتی تبعات اقتصادی و سیاسی و فرهنگی برجام نیست که لمس و تجربه شده بلکه این است که چگونه می شود از بام تا شام به واقع یا از سر تظاهر و از جیب خود یا ملت در مخالفت با آمریکا گریبان درید و سینه چاک کرد ولی کلمه ای در تقبیح ترامپ نگفت!

به زبان ساده تر اصول گرایی ترامپیستی دیگر چه صیغه ای است؟ انواع سنتی و رادیکال و میانه و نو و احمدی نژادی آن را دیده و تجربه کرده ایم اما زائر ترامپیستی آن گویا گونه ای دیگر است!

چالش دکتر پزشکیان برای توسعه علمی ایران

مهدی زارع

زلزله شناس

است. در حالی که سهم زنان فارغ التحصیل دکترا در حوزه سلامت بین سال های ۱۳۸۶ و ۱۳۹۱ حدود ۲۸ درصد ثابت ماند، زنان فارغ التحصیل دکترا در علوم کشاورزی از ۴ درصد به ۲۳ درصد، در علوم از ۲۸ درصد به ۳۹ درصد و در مهندسی از ۸ درصد به ۱۶ درصد دانشجویان دکترا افزایش یافتند. البته متأسفانه پس از همین اوج، افت مربوط به زمانه تحریم ها آغاز شد و در تمامی سال های بعد از ۱۳۹۳ بیشتر بودجه دولت در علوم تحقیقات و فناوری در حقوق و مزایای اعضای هیئت علمی و کارکنان هزینه شده؛ چراکه مدیران با بودجه های محدودی که دریافت می کردند، مجبور به محدود کردن جذب نیروهای جدید و کم کردن هزینه ها شده بودند. از سوی دیگر، سطح نسبتاً متوسط هزینه های تحقیقاتی داخلی نشان می دهد که تحقیقات دانشگاهی از بودجه نا کافی رنج می برد.

براساس گزارش مؤسسه آمار یونسکو، تعداد محققین (معادل تمام وقت) از ۷۱۱ به ۷۳۶ در هر میلیون نفر بین سال های ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹، در سال ۱۳۹۶ به ۱۴۰۰ و در سال ۱۳۹۸ به ۱۶۰۰ در میلیون نفر افزایش یافت؛ میانگین جهانی ۱۰۸۳ در هر میلیون نفر است. از هر چهار محقق ایرانی (۲۶ درصد) یک نفر زن است که نزدیک به میانگین جهانی (۲۸ درصد) است. تعداد شرکت های دانش بنیان ثبت شده بین سال های ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰ بیش از دو برابر شد و به ۲۰۰ شرکت رسید و تعداد آنها در پایان سال ۱۴۰۲ ده هزار شرکت (حدود پنج بر سر سال ۱۳۹۰) اعلام شده است.

در دوده اخیر، دولت ایران بخش عمده ای از بودجه خود را به تحقیق در مورد فناوری های پیشرفته مانند نانو، بیوتکنولوژی، تحقیقات سلول های بنیادی و فناوری اطلاعات اختصاص داد. دولت تقریباً ۷۵ درصد از کل بودجه تحقیقاتی را تأمین می کند. به تدریج، بودجه محدود دولت به سمت حمایت از کسب و کارهای نوآورانه کوچک و انکوباتورهای تجاری هدایت شده است. شرکت های دانش بنیان و پارک های علم و فناوری، نوع نوینی از نگاه هایی هستند که فارغ التحصیلان دانشگاهی را استخدام می کنند.

سهم کسب و کارهای خصوصی در کل بودجه تحقیق و توسعه ملی بسیار کم است و تنها ۱۴ درصد است؛ در حالی که در ترکیه ۴۸ درصد است. تقریباً ۱۱ درصد بودجه تحقیق و توسعه ایران از مؤسسات و شرکت های مهمی مانند شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی پتروشیمی، سازمان صنایع هوایی ایران، سازمان فضایی ایران، صنایع الکترونیک ایران یا ایران خودرو تأمین می شود.

براساس مطالعه و مقاله رسوایی قهرودی و چانگ ۲۰۲۰، طبق سند چشم انداز ۱۴۰۴ طی دو دهه (۱۳۸۴-۱۴۰۴)، ایران به ۳/۷ تریلیون دلار سرمایه گذاری نیاز داشت که ۱/۳ تریلیون دلار آن باید به صورت سرمایه گذاری خارجی می بود. اما نه آن سرمایه گذاری ۳/۷ تریلیون دلاری و نه تأمین بخشی از آن از سرمایه گذاری بخش خصوصی اکنون و در آستانه ۱۴۰۴ محقق نشده است. سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) حدود ۲۹۰ شرکت دولتی را تحت کنترل دارد. ایدرو برای هماهنگی سرمایه گذاری و توسعه کسب و کار، شرکت هایی با هدف ویژه در هر بخش فناوری پیشرفته را هدایت کرده است. این نهادها عبارتند از: شرکت توسعه علوم زیستی، مرکز توسعه فناوری اطلاعات و شرکت توسعه ایفوتک ایران. دولت چهاردهم، اگر به انتخاب مردم به ریاست دکتر پزشکیان تشکیل شود، با چالش های مهمی برای قرار دادن ریل توسعه و پیشرفت کشور بر روی ریل سند چشم انداز ۱۴۰۴ مواجه است. در این مسیر امید و انگیزه به ویژه ایرانیان تحصیل کرده در سراسر کشور و مشارکت همه آنها که دل در گرو آب و خاک دارند، ضروری است.

طوفان ظریف

محسن صالحی خواجه

گزارشگر هم میهن

ساعت ۱۴:۳۰ سه شنبه، ۲۹ خرداد ۱۴۰۳ میزگرد سیاست خارجی با حضور مسعود پزشکیان نامزد ریاست جمهوری و دوتن از مشاوران او برگزار شد. سمت راست پزشکیان، محمدجواد ظریف نشستند و سمت چپ او، مهدی سنایی، سفیر سابق ایران در مسکو. با توجه به اعلام حضور ظریف در این برنامه و قرار داشتن یکی از اساتید دانشگاه نزدیک به سعید جلیلی در ترکیب کارشناسان، پیش بینی می شد که احتمالاً صحبت های مهم و داغی مطرح شود. البته، ترکیب کارشناسی میزگردها متضانه چیده شده است. در برنامه سیاست خارجی برای تمام نامزدها، سیدمحمدکاظم سجادیور، دیپلمات با سابقه، دوست و مشاور ظریف، ابراهیم منتقی، استاد دانشکده حقوق و علوم سیاسی و فؤاد ایزدی، استاد دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران به عنوان کارشناس حضور دارند.

سجادیور میانه روی را نمایندگی می کند، متقی مواضع متفاوتی داشته و طیف فکری اش مشخص نیست و ایزدی در انتهای طیف رادیکال موسوم به انقلابی قرار دارد. پیش بینی ها این بود که بر خورد احتمالی میان ظریف و ایزدی شکل بگیرد. بزرگترین ایرادها و مغالطه ها

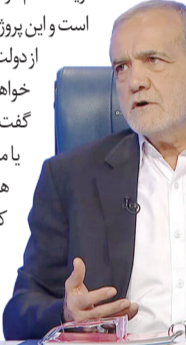
نیز از سوی ایزدی مطرح می شد. پای روحانی و دو دولت او نیز به میان آمد. اما جواد ظریف در چند دقیقه پایانی برنامه که صحبت های خود را مطرح کرد، ایسن کارشناس را مخاطب قرار نداد و صرفاً به پاسخ دادن اکتفا کرد. تسلط ظریف بر مسئله سیاست خارجی، گفتمان انقلاب اسلامی، تأکید بر آن بخش هایی از حقیقت که طی این سال ها

از سوی تندروها بیان نمی شد از جمله مسائلی بود که مورد توجه کاربران در فضای مجازی قرار گرفت. حسام الدین آشنا، مشاور حسن روحانی درباره حضور تلویزیونی ظریف، این طور نوشت: «۸ سال در ۸ دقیقه مرور شد، ۱۱ سال در ۸ دقیقه دود شد». براساس تفسیر برخی رسانه ها، اشاره او به ۸ سال دولت روحانی، ۱۱ سال فعالیت دولت در سایه سعید جلیلی و ۸ دقیقه صحبت ظریف در برنامه سیاست خارجی است.

رفت و برگشت با پزشکیان

فؤاد ایزدی گفت: در جلسه گذشته از شما این سوال پرسیده شد که آیا دولت شما دولت سوم آقای روحانی خواهد بود و امروز شاهد آن هستیم که با وزیر دولت روحانی و سفیر آن دوره در برنامه حضور دارید و از این رو این ذهنیت که دولت شما دولت سوم روحانی است، خیلی دور نیست، بحث تحریم ها از اظهارات برجسته شما بود: آیا می دانید که تحریم ها بعد از برجام بیشتر شد و تحریم کاناسا که شدیدترین تحریم ها است بعد از برجام تصویب شد؟ در ایام مذاکرات برجام برخی از افراد هشدار می دادند که اعتماد به آمریکا هوشمندانه نیست و تصویب برنامه در سازمان ملل این الزام را ایجاد می کند که آمریکا در فرجام بماند اما همان زمان ترامپ اعلام کرد که از برجام خارج می شود و همان دوره احتمال ریاست جمهوری ترامپ وجود داشت: آقای روحانی در اردیبهشت سال ۹۲ در دانشگاه صنعتی شریف اعلام کرد که آمریکا کذا است و توافق با کذا را تحت است و این پروژه اصلی آقای روحانی بود: اگر دولت شما متفاوت از دولت روحانی است، دولت شما در این حوزه چه تفاوتی خواهد داشت؟ پزشکیان درباره لزوم برداشتن تحریم ها گفت: این خیلی ساده است می خواهیم دعوا کنیم، یا مشکل را حل کنیم؟ اگر می خواهیم دعوا کنیم که هیچ، اگر می خواهیم حل کنیم کارشناسان باید کمک کنند. اگر دعوا کنیم روزبه روز مردم را بدبخت خواهیم کرد. اگر تحریم ها را حل کنیم زندگی مردم راحت تر خواهیم کرد.

خروجی مناظره اول

ارزیابی کارشناسان از آنچه دوشنبه شب میان شش نامزد گذشت

معجزه می کند. دوهفته وقت داریم و باید با همه مردم صحبت کنیم. برای آینده مان، برای بچه های مان، برای ایران عزیزمان باید بجنگیم. نباید خسته شویم، این شروع یک حرکت سراسری است برای همه نیروهایی که می خواهند فدای بهتری را رقم بزنند. اگر باور دارید که می توانید، اگر مردم بخواهند تغییرات بزرگ می توانند اتفاق بیفتند، یک سیسمال بگویند و شروع کنید: «توفیتی که غلامحسین کرباسچی، مدیر مسئول روزنامه هم میهن روز گذشته با اشاره به آن در صفحه ایکس خود نوشت: «مناظره دیشب را دیدید؟ طراحی صحنه ای بود برای رواج دروغ و فریب نامزدهای پوششی و نرسیدن پیام صداقت و شرف پزشکیان به مردم. منتظر مناظره و تبلیغات صد اوسیمای برادر جلیلی نمایند. به توصیه آقای پزشکیان عمل کنیم.»

استدلال عدم مشارکت هنوز قدرتمندتر است

رحمن قهرمانپور، تحلیلگر کمپین های انتخابات معتقد است: «تحلیل حزبی انتخابات ریاست جمهوری خطای رایج روش شناختی است و ریاست جمهوری بیشتری مسئله ای فردی است. او به هم میهن می گوید: «در این انتخابات ما بیشتر با فرد مواجه هستیم. پزشکیان در مواردی قالیباف را تأیید کرد. پورمحمدی هم به گونه ای صحبت کرد که مشخص نشد بالاخره اصلاح طلب است یا اصولگر. انتقادات قاضی زاده از جلیلی و انتقادات زاکانی از قاضی زاده هم در حالی انجام می شد که هر دو از جناح اصولگرا بودند. در واقع مکانیزم مناظره در انتخابات ریاست جمهوری به گونه ای است که عملاً خطوط حزبی قابل پیاده سازی نیست.» قهرمان پور تأکید می کند که برای تحلیل عملکرد نامزدها باید رفتار شخص آنها را در نظر بگیریم: «به نظر پزشکیان و قالیباف به این دلیل که نامزدهای پیش رو بودند، به شدت به لحاظ روانی تحت فشار هواداران خود بودند زیرا پزشکیان قصد داشت موج جدیدی ایجاد و هواداران خود را امیدوار کند. قالیباف هم با توجه به حضور در انتخابات های قبلی و شکست هایی که در این حوزه تجربه کرده بود، نگران تکرار صحنه ها و کاهش رای خود بود.» تحلیل گر کمپین های انتخاباتی همچنین معتقد است که پزشکیان در این مناظره خوب ظاهر شد اما انتظارات تشکیلات اصلاح طلبی را برآورده نکرد: «اصلاح طلبان معتقدند برای گرم کردن فضای انتخاباتی و اقتناع افراد مردد برای مشارکت در انتخابات، پزشکیان باید بتواند فضای دوقطبی ایجاد کرده و انتقادات تند را از یاد کند. پزشکیان اما چنین نکرد و بیشتر به دنبال آن بود که خود را فردی درستکار و صادق نشان دهد، تا از این رهگذر از آرای شخصی خود محافظت کند. او معتقد است قالیباف برنده نسبی و نه برنده قاطع این مناظره بوده زیرا وارد منطقه ریسک نمانده: «برنده قاطع فردیست که مخالف و موافق می گویند او بهتر از همه است. اما برنده نسبی فردی است که در قیاس با سایرین بهتر عمل کرده اما اینگونه نیست که برتری خیلی ملموسی داشته باشد. معتقدم قالیباف در حفظ سبب رای شخصی خود موفق بوده است. او همچنین نشان داد که در رقابت های داخلی اصولگرایی می تواند گزینه ای بهتر از جلیلی باشد و بعد از مناظره اول، تعداد بیشتری از اصولگرایان از قالیباف حمایت خواهند کرد و ممکن است مارپیچ سکوت اصولگرایان در برابر قالیباف بشکند.» قهرمان پور سطح حضور جلیلی در مناظره اول را متوسط توصیف می کند. فردی که سعی کرد آرای مردد را هم جلب کند اما توانست و به سبب رای اصولگرایانه

شادی مکی

گزارشگر هم میهن